

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI W URZĘDZIE GMINY LESZNO

2

Spis treści	Strona
I. Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych	4
1.1. Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych	4
1.2. Technika prowadzenia ksiąg rachunkowości	6
1.3. Zasady prowadzenia ksiąg pomocniczych oraz ich powiązanie z kontami księgi głównej	7
1.4. Metody i terminy inwentaryzowania składników majątkowych	7
II. Obowiązujące metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego	12
2.1. Zasady wyceny aktywów i pasywów.	12
2.2. Ustalenie wyniku finansowego	15
III. Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych	17
3.1. Plan kont syntetycznych i analitycznych dla budżetu Gminy (organu).	17
3.2. Plan kont syntetycznych i analitycznych dla Urzędu Gminy (jednostka budżetowa)	18
3.3. Plan kont dla zaawidencjonowanych operacji dla programów i projektów realizowanych z udziałem środków europejskich i innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi	23
3.4. Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych	33
IV. System ochrony danych w jednostce	34
4.1. Ochrona zbiorów ksiąg rachunkowych	34
4.2. Przechowywanie zbiorów	34
4.3. Udostępnienie danych i dokumentów	35
V. Inne ustalenia dotyczące zasad (polityki) rachunkowości	35

3

I. ZASADY PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH

1.1 Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych

- Księgi rachunkowe Urzędu Gminy Leszno, zwanego dalej Urzędem, prowadzone są w siedzibie jednostki, tj. Aleja Wojska Polskiego 21, 05-084 Leszno.
- Rok obrotowy w Urzędzie obejmuje rok kalendarzowy tj. od 1 stycznia do 31 grudnia.
- Okresem sprawozdawczym jest miesiąc, niemniej:
  - dane dotyczące przypisów i odpisów w księgowości podatkowej syntetycznej księgowane są na podstawie kwartalnych sprawozdań sporządzanych przez uprawnionych pracowników,
  - podstawą dokonywania przypisów i odpisów dochodów budżetu w księgach rachunkowych Urzędu są kwartalne zestawienia sporządzane przez pracowników merytorycznych.
- Sprawozdania budżetowe i finansowe sporządzane są na podstawie ksiąg rachunkowych Urzędu zgodnie z:
  - Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 03 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103),
  - Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247)
  - Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji wydatków strukturalnych (Dz. U. Nr 44, poz. 255)
- Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych sporządza się:
  - w jednostce budżetowej:
    - bilans jednostki budżetowej według załącznika nr 5 do w/w „rozporządzenia”,
    - rachunek zysków i strat (wariant porównawczy) według załącznika nr 8 do w/w „rozporządzenia”,
    - zestawienie zmian w funduszu jednostki według załącznika nr 9 do w/w „rozporządzenia”.
  - w jednostce samorządu terytorialnego:
    - bilans z wykonania budżetu według załącznika nr 4 do w/w „rozporządzenia”,
    - łączny bilans jednostek budżetowych obejmujący bilans Urzędu jako jednostki budżetowej i bilanse jednostek budżetowych według załącznika nr 5 do w/w „rozporządzenia”,
    - łączny bilans zakładów budżetowych sporządzany na podstawie jednostkowych bilansów zakładów budżetowych według załącznika nr 5 do w/w „rozporządzenia”,

4

- łączny rachunek zysków i strat jednostek budżetowych obejmujący rachunek zysków i strat Urzędu jako jednostki budżetowej i jednostkowe rachunki zysków i strat jednostek budżetowych według załącznika nr 8 do w/w „rozporządzenia”,
- łączny rachunek zysków i strat zakładów budżetowych sporządzany na podstawie jednostkowych rachunków zysków i strat zakładów budżetowych według załącznika nr 8 do w/w „rozporządzenia”,
- łączne zestawienie zmian w funduszu jednostki budżetowej obejmujące zestawienie zmian w funduszu Urzędu jako jednostki budżetowej i jednostkowe zestawienia zmian w funduszach poszczególnych jednostek budżetowych według załącznika nr 9 do w/w „rozporządzenia”,
- łączne zestawienie zmian w funduszu zakładów budżetowych sporządzane na podstawie jednostkowych zestawień zmian w funduszach zakładów budżetowych według załącznika nr 8 do w/w „rozporządzenia”,
- skonsolidowany bilans obejmuje dane z bilansu:
  - Wykonania budżetu Gminy,
  - Urzędy Gminy oraz pozostałych jednostek budżetowych:
    - Zespołu Szkół Publicznych w Lesznie,
    - Zespołu Szkół Publicznych w Zaborowie,
    - Publicznego Przedszkola w Lesznie,
    - Publicznego Przedszkola w Zaborowie,
    - Zespołu Sportowo-Rekreacyjnego w Lesznie,
    - Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznie.
  - Zakładu budżetowego – Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Lesznie,
  - Samorządowych instytucji kultury:
    - Biblioteki Publicznej Gminy Leszno,
    - Świetlicy w Lesznie,
    - Świetlicy w Czarnowie,
    - Świetlicy w Łubcu,
    - Świetlicy w Zaborowie
  - Spółki z o.o. TBS „Ostoja” w której gmina posiada udziały (udziały Gminy wykazuje się w bilansie metodą praw własności).

Wyłączeniu w bilansie podlegają wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze wszystkich jednostek zależnych objętych konsolidacją (tj. jednostek budżetowych, zakładu budżetowego i samorządowych instytucji kultury).

- Ostateczne zamknięcie i otwarcie ksiąg rachunkowych następuje do dnia 30 kwietnia roku następnego.

5

1.2 Technika prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Księgi rachunkowe jednostki prowadzi się w języku polskim i w walucie polskiej:

- za pomocą komputera,
- techniką ręczną prowadzi się księgi inwentarzowe pozostałych środków trwałych.

Do prowadzenia ksiąg rachunkowych wykorzystywany jest program komputerowy zakupiony w Firmie Usługi Informatyczne INFO-SYSTEM Roman i Tadeszu Groszek sp.j., 05-120 Legionowo, ul. Piłsudskiego 31/240.

Program komputerowy zapewnia powiązanie poszczególnych zbiorów ksiąg rachunkowych w jedną całość odzwierciedlającą dziennik i księgę główną.

Księgi rachunkowe prowadzi się w celu uzyskania odpowiednich danych wykorzystywanych do sporządzenia sprawozdań budżetowych, finansowych, statystycznych i innych oraz rozliczeń z budżetem państwa i z ZUS, do których jednostka została zobowiązana.

Księgi rachunkowe jednostki obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów i sald, które tworzą:

- dziennik,
- księgę główną,
- księgi pomocnicze,
- zestawienia: obrotów i sald księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych,
- wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).

Dziennik prowadzony jest w sposób następujący:

- zdarzenia, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym, ujmowane są w nim chronologicznie,
- zapisy są kolejno numerowane w okresie roku, co pozwala na ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi,
- sumy zapisów (obroty) liczone są w sposób ciągły,
- jego obroty są zgodne z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej.

Księga główna (konta syntetyczne) prowadzona jest w sposób spełniający następujące zasady:

- podwójnego zapisu,
- systematycznego i chronologicznego rejestrowania zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą memorialową, z wyjątkiem dochodów i wydatków, które ujmowane są w terminie ich zapłaty, niezależnie od rocznego budżetu, którego dotyczą,
- powiązania dokonywanych w niej zapisów z zapisami w dzienniku.

Księgi pomocnicze (konta analityczne) stanowią zapisy uszczegóławiające dla wybranych kont księgi głównej. Zapisy na kontach analitycznych dokonywane są zgodnie z zasadą zapisu powtarzanego. Ich forma dostosowywana jest za każdym razem do przedmiotu ewidencji kont księgi głównej.

Konta pozabilansowe pełnią funkcję wyłącznie informacyjno-kontrolną. Zdarzenia na nich rejestrowane nie powodują zmian w składnikach aktywów i pasywów. Na kontach pozabilansowych obowiązuje zapis jednokrotny, który nie podlega uzgodnieniu z dziennikiem ani innym urządzeniem ewidencyjnym.

6

Zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej sporządza się na koniec każdego miesiąca. Zawiera ono:

- symbole i nazwy kont
- salda kont na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obroty za okres sprawozdawczy i narastające od początku roku oraz salda na koniec okresu sprawozdawczego
- sumę sald na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obrotów za okres sprawozdawczy i narastające od początku roku oraz sald na koniec okresu sprawozdawczego. Obroty „Zestawienia...” są zgodne z obrotami dziennika

Zestawienie sald kont ksiąg pomocniczych sporządza się dla wszystkich ksiąg pomocniczych na koniec roku budżetowego, dla składników objętych inwentaryzacją na dzień inwentaryzacji.

1.3 Zasady prowadzenia ksiąg pomocniczych oraz ich powiązanie z kontami księgi głównej

1. Księgi pomocnicze (konta analityczne) stanowią zapisy uszczegółowione dla wybranych kont księgi głównej. Zapisy na tych kontach dokonywane są zgodnie z zasadą zapisu powtarzanego, równoległe i w zasadzie jednocześnie przy dokonywaniu zapisów na koncie syntetycznym, w przypadku kiedy ewidencja na kontach analitycznych prowadzona jest w tym samym programie księgowym co ewidencja na kontach syntetycznych.
2. Ewidencję analityczną środków trwałych prowadzi Referat Finansowy w programie komputerowym „Środki trwałe”, który pozwala na prowadzenie ewidencji analitycznej w ujęciu ilościowo-wartościowym według grup KŚT.
3. Ewidencję analityczną pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadzi Referat Finansowy – ręcznie w księgach inwentarzowych, według miejsc ich użytkowania.
4. Ewidencję szczegółową należanych wynagrodzeń oraz kart płacowych dla pracowników prowadzi Referat Finansowy w programie komputerowym „Płace”.
5. Ewidencja analityczna sum depozytowych i lokat terminowych prowadzona jest według poszczególnych kontrahentów.
6. Ewidencję analityczną należności z tytułu podatków prowadzi Referat Finansowy w programie komputerowym „Podatki”, który pozwala na prowadzenie ewidencji w podziale na podmioty i rodzaj podatku.
7. Księgę inwentarzową gruntów według grup KŚT prowadzi inspektor ds. gospodarki nieruchomościami.
8. Ewidencję opłat lokalnych (planistyczna, adiacencka, użytkowanie wieczyste, zezwolenia na sprzedaż alkoholu, zajęcie pasa drogowego) oraz dochodów z najmu lokali mieszkalnych i użytkowych i dzierżawy gruntów oraz nieruchomości sprzedawanych w formie ratalnej prowadzą pracownicy merytoryczni.

1.4 Metody i terminy inwentaryzowania składników majątkowych

Przez inwentaryzację rozumie się zespół czynności, których podstawowym celem jest ustalenie rzeczywistego stanu aktywów i pasywów.

7

1. Sposoby inwentaryzowania:

- 1) Inwentaryzacja drogą spisu z natury polega na fizycznym zliczeniu i spisaniu składników majątku, wycenieniu tych ilości, porównaniu wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnieniu i rozliczeniu różnic. Zgodnie z nazwą ten rodzaj inwentaryzacji należy odnieść do składników aktywów, znajdujących się w jednostce, które łatwo można zobaczyć, policzyć, zmierzyć.

Za pomocą spisu z natury inwentaryzuje się:

- gotówkę w kasie,
- rzeczowe składniki majątku obrotowego,
- środki trwałe, z wyjątkiem gruntów, budynków i budowli,
- maszyny i urządzenia objęte inwestycją rozpoczętą.

Sald zerowych należności od kontrahentów nie potwierdzamy.

- 2) Inwentaryzacja drogą „potwierdzenia sald” polega na otrzymaniu od banków i uzyskaniu od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnieniu i rozliczeniu ewentualnych różnic.

Za pomocą potwierdzenia stanu przez kontrahentów inwentaryzuje się:

- środki pieniężne na rachunkach bankowych,
- należności od kontrahentów,
- należności z tytułu udzielonych pożyczek,
- wartości powierzonych innym jednostkom własnych składników aktywów.

Tej formy inwentaryzacji nie stosuje się do:

- należności spornych i wątpliwych,
- należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych,
- należności od pracowników,
- należności z tytułów publicznoprawnych,
- innych aktywów i pasywów, dla których przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z uzasadnionych przyczyn nie było możliwe.

- 3) Inwentaryzacja drogą „weryfikacji” polega na porównaniu danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami, stanowiącymi podstawę zapisów na danym koncie i weryfikacji wartości tych składników. Nie można uznać za inwentaryzację drogą weryfikacji porównania ewidencji analitycznej z syntetyczną. Celem weryfikacji jest stwierdzenie, czy posiadane dokumenty potwierdzają istnienie, realność i wiarygodność określonego salda.

Aktywa i pasywa, których stan rzeczywisty nie jest ustalany ani drogą spisu z natury, ani drogą potwierdzenia sald, inwentaryzuje się drogą weryfikacji. Tą drogą inwentaryzuje się:

- grunty,
- budowle i budynki,
- należności sporne i wątpliwe,
- należności i zobowiązania wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych,
- rozrachunki z pracownikami,

8

- rozrachunki z tytułów publicznoprawnych,

- wszystkie inne składniki aktywów i pasywów nie objęte inwentaryzacją w trybie spisu z natury i uzgodnień sald.

2. Terminy inwentaryzacji.

Ustala się następujące terminy i częstotliwość inwentaryzacji dla:

- środków trwałych oraz maszyn i urządzeń objętych inwestycją, znajdujących się na terenie strzeżonym – raz w ciągu 4 lat.
- środków pieniężnych – raz w roku na ostatni dzień roku obrotowego,
- pozostałych aktywów i pasywów - raz w roku na ostatni dzień roku obrotowego.

3. Termin rozliczenia inwentaryzacji

Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazanym w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypada termin inwentaryzacji.

4. Przeprowadzenie inwentaryzacji metodą spisu z natury.

Wójt Gminy powołuje przewodniczącego i komisję inwentaryzacyjną w składzie co najmniej trzech osób. W skład komisji inwentaryzacyjnej nie mogą wchodzić osoby materialnie odpowiedzialne.

Do zadań komisji inwentaryzacyjnej należy:

- zapoznanie się z przepisami dotyczącymi przeprowadzania spisu z natury, w arkuszach spisowych.
- przeprowadzenie właściwego spisu z natury i ujęcie go na arkuszach spisowych.

Spis z natury rzeczowych i pieniężnych składników majątku polega na ustaleniu rzeczywistej ich ilości i wpisaniu do arkusza spisu.

Należy przestrzegać zasady, aby spisem z natury zostały objęte wszelkie środki, a więc zarówno ujęte w ewidencji księgowej jak i w niej nie zaewidencjonowane oraz bez względu na to czy są one w użyciu czy też nie, czy są własne czy też obce.

Wyniki spisu z natury należy ująć w arkuszach spisowych, które od momentu ich ponumerowania i podpisania przez komisję inwentaryzacyjną są drukami ścisłego zarachowania.

A arkuszach spisowych powinno być wskazane:

- a) nazwa jednostki,
- b) numer kolejny arkusza spisowego,
- c) data i godzina spisu z natury,
- d) szczegółowe określenie składnika majątku,
- e) jednostka miary,
- f) ilość stwierdzona w czasie spisu,
- g) imię i nazwisko osoby materialnie odpowiedzialnej,
- h) podpisy wszystkich członków komisji.

9